

In nov edificzi da betun engrondescha il «chasti da paraula»

Festa d'avertura e duas novas exposiziuns

■ (sda/anr/vi) Questa fin d'emna han ins inaugurà l'engrondiment dal museum naziunal a Turitg. Da la dumengia fin ier saira è il museum stà avert 26 uras per il public. Sper il nov bajetg datti da contemplar duas novas exposiziuns – ina archeologica ed ina dal temp da renatschientscha. En ses pled ha cusseglier federal *Alain Berset* ditg ch'ins festiveschia cun l'inauguraziun tant il passà sco era l'avvenir. Il nov bajetg saja in svilup ed ina continuaziun che fetschia punt tranter il bajetg vegl – il «chasti da paraula» da Gustav Gull dal 1898 – ed il temp dad oz.

Il giavisch da pudair engrondir il museum saja ina «constanta istorica», ha ditg *Andreas Spillmann*, il directur actual dal museum. Tut ses antecessurs hajan

gia fatg plans persuerter. Uss hajan ins finalmain pudì realisar quest giavisch. Il nov bajetg hajan ins terminà ad uras tenor plan e dovrà damain daners che prevedi.

Fatschada da tuf e betun

Il museum naziunal sper la staziun principala a Turitg è il museum istoric il pli frequentà da la Svizra. 15 onns han ins impundì per planisar e realisar l'engrondiment che ha custà radund 110 milliuns. Cun il nov edificzi dals architects Christ & Gantenbein dispona il museum uss dad in'infrastructura moderna e da hallas ch'ins po utilizar en diversas modas e manieras. I dat da nov in center per studis, ina biblioteca, in auditori, in bistro, ina bar ed ina ustaria.

Ils architects han concepì il nov bajetg uschia ch'el va bain a prà cun il vegl. La fatschada da betun niv ha la medema color sco il crap da tuf dal chastè. En l'intern sa cumportan ils palantschieus da betun pulì cun ils palantschieus da terrazzo da pli baud.

In element marcant dal nov bajetg è la stgala generusa che porscha atras sias cucheras rodundas ina bella vista sin la citad veglia da Turitg, sin la Limmat ed il parc dal museum.

Ina festa da 26 uras

La dumengia fin ier saira ha il museum gi' avert sias portas per festivar ensem cun la populaziun. L'emprima exposiziun permanenta en las novas hallas sa deditgescha a la ritga ierta archeologica da la Svizra. Contemplar pon ins guaffens da chatscha da crap, da lain u dad ossa, emprimas capodovras dad aur sco era objects dal mintgadi dal temp preistoric. I sa tracta da relaschs dals palissaders, Celts, Romans ed Alemans en Svizra. Ils objects fan chapir il svilup da l'uman tranter 100'000 a.C. fin tar la derasaziun dal cristianissem enturn 800 s.C. Mussà vegn co ch'ìls lufs èn daventads animals da chasa u co e cum ch'ìls umans han cumenzà a cultivar plantas. En tut èn exponids 1400 objects dal museum naziunal ma era emprests dals chantuns.

Las midadas tranter 1400 e 1600

La dumengia passada ha era cumenzà l'emprima exposiziun temporara: Europa en la renatschientscha. Explitgà vegnan las midadas tranter il 1400 ed il 1600. La tura atras l'exposiziun cumenza cun las raschuns per la renatschientscha ch'èn da chattar en il temp medieval. La segunda staziun sa deditgescha a la dumonda pertge e co ch'ìls umanists han tshertgà il dialog cun l'antica classica. Lura datti staziuns davart l'art, la scienza u l'alchemia e sa chapescha davart la «revoluziun da medias»: la stampa.

Durant la renatschientscha nasha in nov maletg da l'uman sco individi e novs munds vegnan scuverts. Sper exponats ed ovras en il possess dal museum naziunal èn da vesair donaziuns d'instituziuns internaziunalas da New York, Londra, Nürnberg, Paris, Minca u Florenz.



Gustave E. Marchand, directur da l'uffizi federal per edificzis, surdat a cusseglier federal Alain Berset la clav per il nov bajetg dal museum naziunal.

FOTO MUSEUM NAZIUNAL



Vegl e nov – architectura dal 19avel e 21avel tshientaner.

FOTO R. KELLER